

כתיבת עבודות שורשים

להלן ריכוז המידע שנכתב בעלוני השונים

העלאת עבודות שורשים לאתר העמותה

אנו רוצים להעשיר את אתר העמותה בעבודות שורשים שכבר נכתבו. העבודות יועלו כקבצי PDF. למי שיש קובץ WORD - ניתן להעבירו גם באופן זה. את הקבצים יש לשלוח אל יצחק קליין carpat.ki@gmail.com. לבירורים: 054-3034424.

מעת לעת אנו נשאלים על הדרך לכתיבת עבודת שורשים, בה ייעשה ניסיון לתיעוד משפחתי מהדורות הקודמים. בעצה עם חברתנו, אהובה ויינברגר, שחקרה אף היא את תולדות משפחתה, החלטנו להרים את הכפפה ולהציע מספר מקורות מידע. כדרכה של עבודת חקר ממין זה - הדרך ארוכה ומורכבת, אך מסקרנת מאוד - ובעיקר מרגשת! נוצר מסמך חשוב, המתעד את קורות המשפחה ומותיר מזכרת ותיעוד חשובים ביותר לדורות הבאים. אל תבזבזו זמן.... איספו מבני הדור הראשון כל שם, כל תמונה, כל סיפור שהם זוכרים. כל מסע ארוך מתחיל מצעד קטן ראשון... ההתחלה קשה, אך ההמשך יגיע, כמעט, מאליו. ולגבי השמות הפרטיים: הרבה מהשמות שניתנו לבני הדור השני – הם שמות הסבים/הסבתות שלהם; הרבה משמות בני הדור הראשון – הם שמות הסבים/הסבתות שלהם (סבא/סבתא רבא/רבתא) – וזו כבר נקודת התחלה.

א. רקע היסטורי קצרצר: החיפוש צריך להתמקד בשיוך המדיני של האזור בשנים עברו.

בסוף הרבע ה-1 של המאה ה-18 נספרו בחבל קרפטורוס כ-450 יהודים השייכים לכ-100 משפחות. לאחר חלוקת פולין בשנת 1772 והפיכתה לגליציה, היה ממנה גל פליטים יהודים נוספים שהגיעו לאזור. במלחמת העולם ה-1 היה גל פליטים נוסף מגליציה. עד סוף מלח"ע ה-1 הייתה קרפטורוס חלק מאוסטרו-הונגריה (1867-1918). 1918-1919: המחוז צורף לצ'כוסלובקיה, ועם כיבושה במרץ 1939 - הועבר האזור לשליטה הונגרית. בשנים אלו נקרא האזור PKR: Pod Karpatská Rus. כ-120,000 יהודים התגוררו בחבל זה במהלך המחצית הראשונה של המאה ה-20 - עד לגירושם, באביב 1944 למחנה הריכוז באושוויץ. מיוני 1945 זאקרפטיה הפכה חלק מברית-המועצות. לאחר התפרקות ברה"מ ב-1991 הפך חבל זאקרפטיה לחלק מאוקראינה - עד היום. כלומר: חיפוש המידע יתרחב בין אוסטרו-הונגריה, צ'כוסלובקיה, ברה"מ ואוקראינה. לכן ליישובים כולם יש שמות הונגריים, רוסיים ואוקראיניים (וגם ביידיש...)

ב. ביבליוגרפיה

1. ארז יהודה (עורך), **אנציקלופדיה של גלויות**, כך שביעי - קרפטורוס, חברת אנציקלופדיה של גלויות בע"מ, ירושלים-תל אביב, 1959
2. ברנהיים רחל, **עגילים במרתף**, משרד הביטחון-ההוצאה לאור, 2007
3. גוטמן ישראל (עורך ראשי), **האנציקלופדיה של השואה**, הוצאת ספרית פועלים, 1990
4. גרוס ש.י., כהן יוסף י. (עורכים), **ספר מארמארוש – מאה ושישים קהילות קדושות ביישובן ובחורבן**, הוצאת בית מארמארוש, 1983
5. גרשוני יצחק, **תפוח – קובץ שמות ופרטים מתולדות קהילת טעטש**, הוצאת דפוס מליק-בן שבת, באר שבע, 1995
6. הולץ דויד, **"היהודים לא יחזרו עוד!"**: שירות העבודה בהונגריה: 1939-1944, עבודת גמר לתואר מ.א. באוניברסיטת תל-אביב בהדרכת דר' רפאל ואגו, 2007
7. **"משואה"** – קובץ שנתי לתודעת השואה והגבורה, כך כ"ו, תל-יצחק, 1998
8. סבולץ' סייטה, (מהונגרית: גולן משה), **מבצר המוות**, הוצאת "מערכת", דליה, 2005
9. סולה אריה, **אורות בהרים: החינוך העברי הציוני בקרפטורוס בשנים 1920-1944**, הוצאת האיגוד העולמי של יהודי הקרפטית, תל-אביב, 1986
10. פרי (פרידמן) יצחק, **תולדות היהודים בהונגריה**, כך רביעי, הוצאת "תרבות", 2005
11. רוזן אילנה, **באשוויץ תקענו בשופר - יהודי קרפטורוס מספרים על השואה**, הוצאת "יד ושם", המכון ליהדות זמננו ע"ש אברהם הרמן, האוניברסיטה העברית, 2004
12. רט אהרון, **תקווה צומחת מאפר**, הוצאת דני ספרים, 2001

ג. מאגרי מידע

1. אתר הארגון שלנו <http://carpati.org.il> - האתר כולל מידע ומפה של המחוזות השונים של זאקרפטיה, כולל היישובים הכלולים בו, בשמם האוקראיני וההונגרי, ומספר היהודים שחיו בו עד למלח"ע ה-2.
הכניסה דרך הלשונית "קהילות".
2. ארגון הסיוע היהודי "דגוב" (DEGOB: Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság), בודפשט, הונגריה <http://degob.org>
3. ארכיון ההגנה, תל-אביב 03-5603715, 03-5660395, 03-5606066
hahagana.org@gmail.com כתובת האתר: www.hahagana.org.il
4. ארכיון "המוזיאון היהודי למורשת השואה", פראג, צ'כיה

[/https://www.jewishmuseum.cz](https://www.jewishmuseum.cz)

5. ארכיון "המוזיאון למורשת היהדות הדוברת הונגרית", צפת
04-6923880 04-6925881 www.hjm.org.il museum@hjm.org.il

6. ארכיון "יד ושם", ירושלים – דפי עד. שם המדינה לחיפוש **Czechoslovakia**
<https://yvng.yadvashem.org/index.html?language=he>

7. ארכיון מוזיאון השואה באושוויץ, פולין archiwum@auschwitz.org.pl

8. ארכיון מוזיאון השואה, וושינגטון, ארה"ב resource-center@ushmm.org

9. ארכיון צה"ל – אוסף "החייל היהודי בצבאות העולם ובמחתרות"
<http://www.archives.mod.gov.il/Exhib/TheJewishFighters/Pages/default.aspx>

10. ארכיון ITS ב-Bad Arolsen, גרמניה email@its-arolsen.org
<https://arolsen-archives.org/en/search-explore/search-online-archive/>

11. הארכיון הציוני – ירושלים <http://www.zionistarchives.org.il/pages/default.aspx>
פנייה למדור לחקר המשפחה: familyresearch@wzo.org.il
טלפון: 02-6204800 פקס: 02-6204837 דואר אלקטרוני: cza@wzo.org.il

12. אתר JewishGen - <https://www.jewishgen.org/>

13. רוברט דרוב: ברוסית, באנגלית ובעברית robert.drob@gmail.com
14. ברוך (ביילו) הובר: ברוסית ובאנגלית huberbelay@yahoo.com

מקורות מידע נוספים (בסיועה של לילי קון-דוידוביץ)

1. אתר - GENI: **Family Tree & Family History at Geni.com**

2. בית התפוצות - מוזיאון לקהילות הגולה בתל אביב – מאגרי מידע

<https://www.bh.org.il/he/%D7%9E%D7%90%D7%92%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%90%D7%95%D7%A1%D7%A4%D7%99%D7%9D/%D7%90%D7%95%D7%93%D7%95%D7%AA-%D7%9E%D7%90%D7%92%D7%A8%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%A2/>

3. אתר NEVEK – אתר חיפוש שמות של חיילים מגדודי עבודה הונגריים בזמן המלחמה.
על הגטאות <http://www.zchor.org/hungaria>

4. רכבות עם יהודי זאקרפטיה בדרך לאושוויץ <http://degob.org/tables/kassa.html>

5. אתר הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה <http://www.jwmww2.org/>

6. Ancestry: פרטי הגעה של מהגרים לארצות הברית בשנות ה-20-30

7. "קהילת חוסט והסביבה: ספר זיכרון / צבי מנשל

8. "רוסיה הקרפטית – מדריך לאתרים יהודיים / מרכז זלמן שז"ר, ירושלים, 2012

את המידע העביר לנו חברנו, רובי הרשקוביץ

למתעניינים לחקור קורות משפחתם בקרפטים, במיוחד בין המלחמות, מומלץ להזמין מהגנזך הלאומי בפראג העתק של מפקד האוכלוסין שנערך בשנת 1930 (כעבור עשור צ'כוסלובקיה דאז חדלה מלהתקיים..).

אפשר לפנות דרך האתר או במייל באנגלית. מציינים מרב הפרטים, ככל שהם מצויים בידיכם. כדאי לנסות גם אם אין את מלוא הפרטים.

הפעולה כרוכה באגרת שירות צנועה.

אם יש איתור - הרי שמקבלים בדואר העתק מהשאלון, שמילא בכתב ידו ראש המשפחה, או מי מטעמו, ובו פרטים רבים על כל בני הבית: השם המלא, תאריך (רישום) לידתם, עיסוקם, אזרחותם.

- יכול גם לעניין את מי שמבקש להשיג לעצמו דרכון צ'כי או סלובקי, קרי אירופאי.

https://portal.ehri-project.eu/institutions/cz-002286?fbclid=IwAR1sXEx4nAwJ0qv7nHOysKwF6iuv_lmlTlu-FL0QTknKrS6CS3ZcJZdrVOA

ADDRESS: Archivní 2257/4

Praha 4 - Chodovec

Praha 149 00

Czech Republic

PHONE: (+420) 974 847 240

(+420) 974 847 238

FAX: (+420) 974 847 214

EMAIL: na@nacr.cz posta@nacr.cz

WEB: <https://www.nacr.cz/>

אם יש למי מכם עוד רעיונות למקורות מידע - נשמח לקבל אותם - ולפרסמם.

ruthfixler@walla.co.il

050-5643299 פנו אל רותי פיקסלר